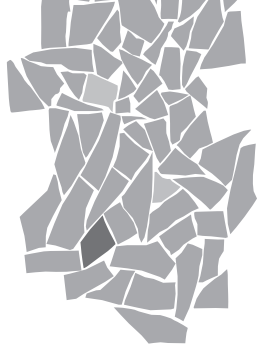

Andana
editorial

Col·lecció
TRENCAPIÉS

L'Any de la Rata, de Vicent Sanhermelando, ha obtingut el Premi de narrativa juvenil Ciutat de Picassent 2024. El jurat l'han format Jéssica Fortuny, Antoni Torreño, Ricard Peris i Ana Bono, com a secretària.

Picassent
Regidoria de Biblioteca
i Promoció Lingüística

**Premi de narrativa juvenil
Ciutat de Picassent**

L'ANY DE LA RATA

Vicent Sanhermelando

© del text: Vicent Sanhermelando Bellver
© de la coberta: Pere Fuster
Revisió: Josep Alapont

© d'aquesta edició: Andana Editorial, 2024
Av. Aureli Guaita Martorell, 18
46220 Picassent
andana@andana.net
www.andana.net

1a edició: novembre de 2024
ISBN: 978-84-19913-69-2
Dipòsit legal: V-3981-2024
Imprés a Gràfiques Martí

Queda prohibida la reproducció i transmissió total i parcial d'aquest llibre sota cap forma ni per cap mitjà electrònic o mecànic sense el permís dels titulars del *copyright* i de l'empresa editora.

PART 1

MAURO

Fa onze anys que no parle amb Maria. Va ser la millor amiga que he tingut mai. L'única amb qui vaig ser capaç d'obrir-me un poc, en un temps en què les portes de la meua ànima estaven tancades amb pany i clau. Recorde quan la vaig conèixer, el dia que es va estrenar com a cambrera al Café Cremat, on jo treballava. Des del primer moment em va caure bé, i jo a ella. Vaig ser company de treball, amic i confident. Li tenia molta estima, i encara li'n tinc, a pesar de tot el que va passar. De vegades imaginava que érem parella, però la realitat s'encarrega sempre d'esborrar els somnis impossibles. La vida ens havia marcat camins oposats, sendes que mai podríem recórrer junts.

Tot va començar a canviar el dia que ella va rebre un missatge d'un tal Mauro. El 25 de gener de 2020. Ho recorde perquè era la data en què al calendari xinès començava l'Any de la Rata. Ells dos van coincidir en la celebració. El que va vindre després, tot allò que va ocórrer en aquell maleït any, ens marcaria per a sempre.

1

Es deia mauro_bros06 i en la foto del perfil d'Instagram es veia una cara sense afaitar, somrient amb la llengua fora, i uns ulls negres que, en conjunt, transmetien simpatia i espontaneïtat. Maria es va preguntar qui podria ser. Devia tindre la mateixa edat que ella, més o menys. No li sonava de l'institut. Va llegir el missatge: «Anit vam coincidir en la disco i, encara que no vam parlar, em va agradar molt rebre l'Any de la Rata en companyia teua.» O siga, que estava en la festa, va pensar. I la coneixia. El tal Mauro tenia el compte obert, així que es va apressar a tafanejar les fotos que hi havia penjades. Sense dubte, eren de la nit anterior. A més, ella mateixa n'eixia en un parell. Fins i tot, una foto estava presa des de tan a prop que semblava impossible que no se n'haguera adonat quan li la feren. Va seguir mirant. Hi havia imatges en què es veia Mauro jugant a futbol, altres eren

postureig pur en els vestidors, lluint un cos espectacular. També en tenia de l'estiu, a la platja. Va preguntar-se de què la devia conèixer i com era possible que un tio que cridava tant l'atenció li haguera passat desapercebut durant les hores en què va allargar-se la festa de cap d'any.

El fet que el calendari xinès no coincidisca amb l'occidental havia donat l'opció de celebrar dos vegades l'arribada de l'any nou, una excusa perfecta per a organitzar un sarau cap al final de gener. Va ser Xen, un company de classe, qui va acomboiar mig institut per anar a la festa. S'ho van passar de cine.

Maria va tornar al seu perfil d'Instagram i va mirar i remirar les fotos que ella mateixa havia pujat aquella nit. Va fixar-se en la gent que apareixia en un segon pla. No va trobar cap rastre del desconegut que li havia enviat el missatge. Decidida a contar-ho a les amigues, va obrir el Whatsapp i va comprovar que no hi havia senyals de vida. El món, el seu món, encara no s'havia despertat.

La mare va obrir la porta del dormitori i es va colar dins, i li va desitjar bon dia mentre anava directa cap a la finestra per a pujar la persiana i obrir les cortines. Maria va tancar els ulls. Li coïen. Les poques hores que havia dormit i el sol que inundava l'habitació feren que es tapara la cara amb l'edredó.

–Tu saps l'hora que és, filla?

La mare començà a escamar-la perquè havia arribat molt tard. Maria escoltava mig adormida, però en espavilar-se, intentà canviar de tema per tal de tallar el sermó.

–Saps que per encetar l'any els xinesos prenen mandari-
nes en lloc de raïm? És la seua fruita de la sort.

–Va anar bé el sopar?

–Serviren uns plats no massa diferents dels de sempre, encara que si miraves la tarja del menú, amb uns noms tan rimbombants, semblava que tot foren delicadeses orientals.

–Però estava bo? –insistí la mare–, vas sopar prou?

–Ho vaig tastar tot i em va agradar.

–Només ho vas tastar? Veges tu! Tan especial que has sigut sempre per a menjar, no m'explique com vas a eixos restaurants.

–No et preocupes, que no em vaig quedar amb fam.

La mare li va preguntar on havien anat després i Maria li comentà que la festa va continuar en una discoteca del centre, i s'ho van passar de categoria.

–Només penseu a divertir-vos –es va queixar–. Quan jo tenia la teua edat, a més d'estudiar, duia la casa, que ja saps que la iaia sempre ha estat delicada. Com han canviat els temps, filla!

–Jo també estudie, i t'ajude.

–No serà hui, que mentre estaves ací al llit jo no he eixit de la cuina. Va, afanya't, que no tardarem gens a dinar.

Abans de tancar l'Instagram, Maria va tornar a llegir el missatge de Mauro i va polsar «seguir». Semblava un tio bastant interessant com per a no fer-li cas.

Eren les sis de la vesprada quan va arribar al treball. El Café Cremat era una barreja de bar i *pub*. El seu company Cèsar

ja havia pujat la persiana i havia tret fora les taules de la terrassa. Ara posava ordre darrere de la barra, des d'on va saludar-la irònicament.

–Quina cara més fresca i relaxada, Maria! Es nota que anit no isqueres.

–No me'n parles, que em vaig gitar tardíssim. Vaig zombi.

–Això vol dir que començares l'Any de la Rata de puta mare, no?

–I tant! Vam riure molt, vam beure molt, vam ballar molt... No pensava jo que els cap d'any xinesos foren tan divertits.

–Conta, conta!

Maria va explicar-li els millors moments del sopar, com ara quan intentaren acompanyar les suposades campanades amb dotze gallons de mandarina o quan va arribar l'hora dels focs artificials que, segons deia Xen, no hi podien faltar, i els van substituir per bengalotes que havien repartit prèviament entre els assistents per tal de simular un castell de benvinguda al nou any. Després li va contar que el tiquet del sopar duia inclosa l'entrada a una discoteca pròxima, per a aquells que volgueren continuar la festa desafiant el rellotge, que no en van ser pocs. Ni ella ni les amigues coneixien el local de ball, però els va agradar molt.

–La música era canyera i s'hi estava molt bé, a pesar de la gran quantitat de gent que hi havia.

–Al remat, vas lligar o no?

–Lligar? –exclamà, rient–. Si vam estar tota la nit amb la gent de l'insti! Què volies, que m'haguera enrotllat amb un company de classe a qui veig tots els dies?

–Com que hi havia molta gent, cabia la possibilitat que trobares algú interessant.

–Doncs sí, potser m'he lligat un tio bo molt interessant. El problema és que no el vaig veure, però ell, a mi, sí –li va dir Maria mentre li mostrava el mòbil–. M'ha enviat un missatge per Instagram. A que té bona pinta?

–Massa guapot! Potser la foto no és seua.

–Sí que ho és, mira, n'hi ha moltes més i totes són del mateix. Veus?

–Un missatge a l'Instagram no és lligar. Com a molt, podria dir-se que el xic ha mostrat interès per tu en diferit. No t'enganyes, Maria –va insistir–. Si li vas agradar, per què no et va parlar allí mateix, en directe?

–Jo què sé! Potser no li va semblar oportú en veure'm tan acompanyada, o era ell qui anava acompanyat. A tu, si t'agrada una tia, vas a dir-li-ho corrent, el primer dia que la veus?

Cèsar va alçar els muscles i no va contestar. Què podria respondre? Que no deia res el primer dia, ni el segon, ni...? Que era molt tímid, encara que s'esforçava per no semblar-ho? A punt de complir els dènou anys, ja en feia més d'un que treballava al Café Cremat. Havia après molt de pressa a tractar amb els clients amb un somriure amable, amb un parlar desimbolt, fins i tot a amollar parides i xarrades tan gracioses com superficials quan els servia les copes en la barra. Tanmateix, el seu jo seguia amagat darrere d'una barrera invisible que li impedia mostrar-se com era, que tallava qualsevol intent d'expressar els seus sentiments. El cambrer simpàtic era la façana que ocultava un interior ple de frustració.

-Va, deixa el mòbil i munta la terrassa que l'amo no tardarà a vindre -li digué ell.

Clàudia i Raquel van passar pel Café Cremat després de sopar, com feien els caps de setmana des que la seua amiga Maria hi treballava. A pesar que era hivern, no era fàcil trobar una taula lliure a la terrassa, i menys vora a alguna estufa. Era el lloc de reunió des del qual movien cap on tingueren previst, o ho planejaven allí mateix. Encara els durava el cansament de la festa xinesa i no tenien gens de pressa per anar a cap banda.

-Què voleu prendre? -els va preguntar Maria.

-La fresca -va contestar Raquel.

-Posa'ns el de sempre, però deixa ací el mòbil, que volem comprovar amb els nostres ulls tot allò que ens has contat -va dir Clàudia.

-Sí, a vosaltres vos deixaré jo el mòbil.

-Ais! Quina cambrera més desconfiada ens ha tocat hui! -va bromejar Raquel.

Maria va entrar al local a demanar la comanda, va netejar una taula que s'acabava de buidar i va tornar a la barra per arreplegar les consumicions de les amigues.

-Seu uns minuts amb elles -li digué Cèsar-, que si demanen alguna cosa per ací, ja ho serviré jo.

-Que rebonic que eres! Recorda'm que li diga a l'amo que et puge el sou.

Quan va repartir les begudes i s'assegué amb les amigues, elles tornaren a insistir.

-Va, a veure eixe bombonet.

-Vos aneu a quedar bocabadades -advertia, mentre obria l'Instagram i els mostrava la pantalla.

-Fotre! Sí que està bé, el tio.

-Sembla simpaticot i té un punt gamberro -va comentar Raquel.

-Mireu les fotos d'anit.

Les tres amigues van examinar amb deteniment les imatges que el tal Mauro havia penjat, en algunes de les quals eixien elles i gent de l'institut. Després van passar a altres fotos preses en diversos llocs i els van cridar l'atenció les de temàtica esportiva.

-No passes tan de pressa, que volem veure carn -demanà Clàudia.

-Doncs sí que en veuràs, que hi ha algunes fotos en què es tapa ben poc.

-Ves directament a eixes! -va dir Raquel.

No van parar d'amollar comentaris de tot tipus mentre examinaven amb detall les imatges. En aquell moment va arribar Eric, un company de l'institut que eixia amb Clàudia. Li van mostrar les fotos de Mauro, per si el podia identificar, però ell els va dir que no li sonava haver-lo vist la nit anterior.

-Hi havia molta gent, és fàcil que ens passara desapercebut.

-Impossible! -exclamà Maria-. Un tio tan bo crida l'atenció.

-A mi no em criden l'atenció, els tios bons -va contestar Eric.

–Per què eres tan ximple? –li retrucà Clàudia–. Vols ser tan mascle que eres incapaç de reconèixer si un tio és guapo. Tens por que algú pense que perds oli?

–No, però no m’agraden els xics, per això no els trobe ni guapos ni lletjos.

–Eres un fals! Si veus un tio lleig, no tens cap inconvenient a dir-ho, fins i tot a crits.

–Clàudia, no sigues injusta –va tallar Raquel–. Quan Eric es mira a l’espill, no pot concebre que hi haja bellesa masculina fora d’ell. És una creu que arrossega la pobra criatura.

–Vos esteu passant amb mi, no? –va protestar Eric–. El tema no era que Maria s’ha lligat a un desconegut que podria fer-li oblidar totes les penes?

–Vinga ja, idiota! –contestà ella–. L’única pena que tinc és sentir-te dir estupideses.

Maria va alçar-se i entrà a l’interior del bar aprofitant que s’acabava d’ocupar una taula que havia de servir. Mentre, les amigues començaren a renyir Eric per la poca oportunitat de l’últim comentari. Semblava deixar al descobert un pacte secret de la colla, un acord tàcit que consistia a facilitar que Maria coneguera algú que la fera reaccionar a l’apatia en què havia caigut. Feia poc que havia trencat una relació que ja durava dos anys. Micky, així es deia el xic, era afectuós, atent, molt bona persona, fins i tot un poc embafador, perquè sempre acceptava el que ella deia sense discutir. Maria pensava que era afortunada d’haver trobat algú que la comprenia a la perfecció, però en passar el temps, un bon dia va adonar-se que ell era un avorrit, que no li aportava res, que

tanta aquiescència només significava buidor interior i falta de personalitat. El trencament, en sí, no va ser traumàtic. Tanmateix, en lloc d’un sentiment d’alleugeriment, la va envair una sensació de desànim, d’haver perdut uns anys de la seua vida en una relació enganyosa en la qual ella ho posava tot i l’altre només feia que aplaudir i tirar floretes. L’amor no podia consistir en això. En veure-la tan afonada, la colla pensava que conèixer algú diametralment oposat a Micky la faria reviscolar. I l’incipient interès que Maria mostrava ara pel misteriós Mauro era un pas endavant.

La nit era relativament agradable. No feia massa fred, malgrat ser a final de gener, i amb les estufes d’exterior enceses, van acabar ocupant-se les taules de la terrassa. A més, ja havia arribat l’amo, així que Maria no va poder tornar a seure amb les amigues que, en apurar les consumicions, van moure cap a un altre lloc. La colla se’n va anar, però al seu cap s’havia fixat una idea quan va sentir dir a Eric allò de lligar-se un desconegut per a oblidar totes les penes. Es preguntava si de veritat estava tan afectada, fins al punt que les amigues pensaven això. Era cert que es va deprimir un poc quan va descobrir la sensació d’haver tirat al fem dos anys de la seua vida, que de sobte no li abellia eixir a cap lloc i que ninguna activitat la motivava com abans, però el comentari d’Eric li feia pensar que, potser, estava pitjor del que s’imaginava, i les amigues, almenys, ja ho havien parlat.

–Cèsar, si un conegut et preguntara com estic, tu què diries?

-Que estàs bé: guapeta de cara, alta, però massa prima per al meu gust...

-Favot! Vull dir com em veus anímicament.

-Qui millor ho sap eres tu..

-Ja, però vull saber la teua opinió -va insistir Maria.

-Diria que ara estàs en «mode insegura», però no, crec que tu sempre estàs en «mode insegura».

-Gràcies, tio. Eres un amic de puta mare. Sense cap esforç t'has carregat la sensació d'optimisme que tenia hui.

-A mi no em tires les culpes. Has sigut tu qui ha preguntat.

-Creus que no he superat del tot el trencament amb Micky? Les amigues pensen que encara estic afectada i que em vindria molt bé conèixer algú.

-Algú com el tio que t'ha enviat un missatge per l'Instagram?

-Home, m'ha alegrat el dia, encara que no el conec de res.

-Ell sí que et coneix, i s'ha molestat a buscar la teua adreça per contactar amb tu.

-La disco estava plena de companys de l'insti. Qualsevol li la pot haver donat.

-T'ha demanat seguir-te?

-Sí, però de moment, no l'he acceptat.

-I li has contestat al missatge?

-Tampoc.

-Ho veus? Tan insegura com sempre! -va sentenciar Cèsar-. Et tira la canya, li tafaneges les fotos, dius que t'agrada, almenys físicament... a què esperes?

-Tio! No sé qui és. No tinc per què contestar-li.

-No perds res per enviar-li unes paraules. Si no, passarà de tu.

Maria es va quedar callada mirant l'amic. Li resultava un poc estranya la reacció d'ell. També estava acomboiat amb les amigues per buscar-li una nova parella amb urgència?

-No puc creure el que em dius. Tan desesperada em veus que penses que he de perdre el cul per un tio bo que em tira floretes?

-Jo no he dit això. Simplement vull que reacciones. Des que vas trencar amb el sompo amb qui eixies, t'has quedat mig mústia.

Maria va seguir pensant el que li deia Cèsar. No era diferent del que ja li havien dit Raquel i companyia, però, venint d'ell s'ho prenia més seriosament. No sabia exactament per què, però el company de treball s'havia guanyat el seu respecte, confiava en el seu criteri i feia més cas als seus consells que als de les amigues de tota la vida. Entre els dos hi havia alguna cosa semblant a la complicitat que era difícil d'explicar, ja que ell no li contava pràcticament cap intimitat. Per a Maria, aquella amistat era un plus afegit a la faena.

Realment, havia buscat el treball per necessitat, ja que, si volia tindre certa llibertat per a permetre's algun capritx, calia aconseguir una font d'ingressos extra. La mare havia posat objeccions, però finalment havia cedit perquè el treball de cambrera al Café Cremat, en teoria, li llevaria temps d'oci, no d'estudi. L'inconvenient és que no podria eixir de festa amb la colla quasi ninguna de les nits de divendres i de dissabte, però

aquell era el preu que havia de pagar, ja que l'economia familiar era bastant ajustada. El seu germà ho tenia més fàcil. L'havien llogat en un col·legi per fer-se càrrec de l'equip de futbol infantil. Els entrenaments eren en dies de classe, i els partits, dissabte de matí, així que podia compatibilitzar el treball amb tindre pràcticament lliures els caps de setmana.

Va arribar a casa tard i cansada, però en colgar-se al llit encara va obrir l'Instagram. No havia contestat la sol·licitud de seguiment que li havia enviat Mauro. L'hauria acceptat tot d'una, però s'ho pensava. El compte de Maria era privat, encara que tindre comptes oberts era d'allò més normal entre els adolescents. La majoria es deixava dur per una absurda competició per tal d'aconseguir un muntó de seguidors i molts «m'agrada», cosa que provocava la falsa sensació d'acceptació i de popularitat que alimentava egos necessitats de reconeixement. Altres, per contra, reservaven l'accés als amics, companys d'estudis i poc més. Maria estava entre aquests últims. I dubtava. Permetria que un desconegut accedira a les fotos que penjava i llegira els comentaris que feien les seues amistats? Mauro no deixava de ser un intrús sense cap aval per entrar en el seu compte, en el mosaic d'instantànies que formaven la seua vida virtual. Tanmateix, tampoc es podia dir que hi publicara res de l'altre món. Va recordar el que li havia dit Cèsar: era molt indecisa. Es preguntà si havia arribat el moment de reaccionar i arriscar-se. No s'ho va pensar més i va acceptar la petició.

Quan Maria va llegir un nou missatge de Mauro en què li deia que li havia agradat molt el seu perfil, va decidir contestar-li. Amb molta cura, trià les paraules amb el propòsit de no generar expectatives en cap sentit.

–No recorde haver-te vist mai. De què em coneixes? Qui t'ha donat la meua adreça?

Ell no va tardar gens a contestar. Li va dir que l'havia vist per primera volta en una festa on ella havia acudit amb gent de l'institut. Després havien coincidit algunes vegades més. Maria, que volia semblar indiferent, no va poder estalviar la curiositat.

–A quins companys meus coneixes?

–No t'ho sabria dir. Uns col·legues del futbol tenen amics que van al teu institut. Només els conec de vista. Em sona un tal Rubén, potser també Àlex...